

Asia: VN/26031/2020-VM-5

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta

VTJ-lain muutokset

- **Näettekö ehdotetun VTJ-lain muutoksen tehokkaaksi keinoksi vähentää tietoturvaloukkausten uhreille aiheutuvaa vahinkoa? Onko muita tehokkaampia keinoja vähentää uhreille aiheutuvaa vahinkoa?**
- **Viitaten kappaleeseen 4.1. keskeisistä ehdotuksista, tulisiko selvitysvastuun jakautumisesta säätää henkilötunnuksen muuttamista hakevan ja Digi- ja väestötietoviraston välillä? Tulisiko Digi- ja väestötietovirastolle säätää jokin erityinen tiedonsaantioikeus vireillä olevaan rikosasiaan liittyvistä tiedoista siinä tapauksessa, että selvitysvastuun jakautumisen katsottaisiin edellyttävän nykyistä laajempaa tiedonsaantioikeutta?**

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää tilaisuudesta lausua asiassa.

EK kannattaa ehdotuksen tavoitetta vähentää tietoturvaloukkauksen uhrien aseman parantamista ja henkilötunnuksen vaihdon mahdollistamista, mikäli vaihtamisella voidaan estää vahinkoa tai lisävahinkoa.

Esityksessä on tunnistettu hyvin haitat ja hyödyt, mutta aikataulusta johtuen vaikutusarviointia ei ole vielä tehty. Kynnys vaihtamiselle on asetettu verrattain korkeaksi, mikä on varmaankin tarkoituksenmukaista. Tunnuksen vaihtamisesta aiheutuu yksilölle huomattavaa vaivaa ja haittaa, eikä silti voida taata sen estävän petosyrityksiä tehokkaasti.

Tunnuksen siirtymisestä ja vaihtumisesta eri järjestelmissä ei ole arvioita, mutta julkiset ja yksityiset toimijat eivät voi taata automaattista muutosta, vaan henkilö joutuisi asioimaan useamman tahon kanssa.

Pitkällä tähtäimellä tulee estää henkilötunnuksen käyttö tunnistautumiseen, ja kaventaa mahdollisuuksia tehdä merkittäviä oikeustoimia ilman tunnistautumista tai pelkän henkilötunnuksen avulla, kuten esityksessä on tunnistettukin.

Vaikutusten arviointi

- **Keskeiset kehitys- ja tarkennuskohteet esityksen vaikutusten arvioinnin osalta (esimerkiksi vaikutukset tietojen käsittelevien tiedonhallintaan ja tietoaineistojen muodostamiseen tai vaikutukset asiakkaisiin, mikäli asiakas ei ole toteuttanut hänen vastuullaan olevia toimenpiteitä).**

Vaikutustenarvioinnin täydentyessä tulee edelleen tarkentaa arviota esimerkiksi vaikutuksista tiedonhallintaan, viranomaisten välisiin luovutusoikeuksiin ja tietoaineistoihin, sekä vaikutuksista kolmansiiin tahoihin, jos tunnusta vaihtanut ei ilmoita uutta tunnusta rekisteriin.

Vaikutuksia henkilötunnuksen kokonaisuudistuksen aikatauluun syytä arvioida tarkemmin, sillä esityksessä ennakoitaan henkilötunnuksen välimerkkien muuttamisen aikaistamista. Tämä johtuu paineista ensimmäisten (1.1.) päivämäärien loppumisen osalta. Tunnuksien välimerkin muuttaminen aiheuttaa huomattavan systeemimuutoksen, johon ei voida varautua nyt tiivistetyn (joskin vielä arvioidun) alkuvuoden 2022 aikataulussa. Laajemman uudistuksen aikataulua ei tulisi lukita nyt, ennen kuin koko henkilötunnusuudistus on työstetty erikseen. Sen sijaan tulisi muuttaa ns. kriittisten päivämäärien antamisen ohjeistusta.

Yleiset kommentit

- **Yleiset kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta**

-

Bertell Sanna-Maria
Elinkeinoelämän keskusliitto EK - Yrityslainsäädäntö